

OPPIMISANALYTIIKAN SANASTO

luonnos 7.11.2022

Sisällysluettelo

Käsitekaavioluettelo.....	3
1 Oppimisanalytiikan alalajeja.....	4
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	16
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	17
Suomenkielinen hakemisto.....	18

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Oppimisanalytiikan alalajeja.....	17
---	----

1 Oppimisanalytiikan alalajeja

1

analytiikka; > data-analytiikka

en analytics

määritelmä

toiminta, jossa dataa, informaatiota tai tietoa kerätään(?), käsitellään ja analysoidaan tietoteknisesti ja matemaattisia ja tilastollisia menetelmiä käyttäen ja jonka tavoitteena on löytää datan, informaation tai tiedon joukosta tietystä näkökulmasta kiinnostavia tai merkityksellisiä kaavoja tai malleja

Käsittekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

Terminologin kysymys 25.2.2022: Onko käsitteillä analytiikka ja data-analytiikka eroa vai ovatko synonyymit?

Kati Helenius, harjoittelija, Sanastokeskus: On tahoja, jotka määrittelevät datan suppeasti vain raakadataksi (ja käsitellyn datan taas informaatioksi tai tiedoksi). Vastaavasti erotellaan myös data-analytiikka ja informaatioanalytiikka. Tästä näkökulmasta analytiikka olisi data-analytiikkaa neutraalimpi ja yksiselitteisempi yläkäsite oppimisanalytiikalle, enkä pidä niitä synonyymisina.

Cambridge Dictionary:

- analytics = a process in which a computer examines information using mathematical methods in order to find useful patterns

- analytics = the information that results from this process

Oxford English Dictionary:

- analytics = the systematic computational analysis of data or statistics. "content analytics is relevant in many industries"

- analytics = information resulting from the systematic analysis of data or statistics.

Terminologin kysymys 24.10.2022: Tulisiko analytiikan määritelmässä olla oppimisanalytiikan määritelmässä tällä hetkellä olevat piirteet "kerätään, käsitellään ja hyödynnetään dataa"? Erityisesti: kuuluuko analytiikkaan myös kerääminen? En tiedä, tarvitaanko hyödyntämistä erikseen sanana mainita, kun määritelmässä on osuus "jonka tavoitteena on löytää --", eli siinä kerrotaan, mihin dataa hyödynnetään.

Anna: mahtuuko määritelmän sisään nykyisellään esimerkiksi kuvaileva ja ohjaava analytiikka? Mietin pitäisikö lisätä että kyseessä on käsittelyn ja analysoinnin lisäksi havainnollistamista? Ja että löytämisen lisäksi voisi puhua myös hyödyntämisestä?

Oppimisanalytiikan suppea sanastotyöryhmä 1.11.2022: Pohdittava, liittyvätkö määritelmän eri käsittepiirteet prosessiin vai sen lopputulokseen vai molempiin.

Oppimisanalytiikan suppea sanastotyöryhmä 1.11.2022: analytiikka ja data-analytiikka: näitä käytetään joskus synonyymisesti, mutta ovat erotettavissa toisistaan. -- **Terminologin kysymys**

oppimisanalytiikan suppealle sanastotyöryhmälle 7.11.2022: Puhummeko analytiikan määritelmässä siis datasta, informaatiosta vai tiedosta vai kaikista näistä? Ja voidaanko suppeampi synonyymi data-analytiikka jättää kokonaan pois sanastosta vai olisiko hyödyllistä, että näkyisi, että olemme tulleet tulokseen, että se on analytiikkaa suppeampi käsite?

Terminologin kysymys oppimisanalytiikan suppealle sanastotyöryhmälle 7.11.2022: Pidetäänkö määritelmässä "kerääminen"? Oppimisanalytiikan kohdalla sitä oltiin jättämässä pois, mutta analytiikan määritelmää ei ehditty miettiä. Toki jos kerääminen on analytiikan määritelmässä, se periytyy sieltä myös oppimisanalytiikkaan. (Pelkkää keräämistä ei siis määritelmän mukaan vielä pidetä analytiikkana, vaan analytiikassa täytyy toteutua yhdistelmä "kerääminen, käsittely ja analysointi".)

2

oppimisanalytiikka

en learning analytics

määritelmä

analytiikka, joka kohdistuu **oppimisdataan** ja muuhun **oppimiseen** liittyvään dataan ja jonka tarkoituksena on ymmärtää, tukea, arvioida, kehittää ja edistää oppimista, **oppimisympäristöjä** sekä koulutustoimijoiden ja varhaiskasvatustoimijoiden toimintaa

huomautus

Käsite oppimisanalytiikka on yläkäsite mm. kuvailevalle, ennustavalle ja profiloivalle analytiikalle.

Dataa käsitellään ja hyödynnetään mm. käyttäen mittaamista, raportointia ja analysoitavan ilmiön näkyväksi tekemistä.

Esimerkki oppimisanalytiikasta on liikennelentäjän koulutuksessa lentosimulaattorin avulla tehtävä datan kerääminen **oppijan** oppimisesta sekä palautteen antaminen oppijalle simuloidun lentosuorituksen tuottaman datan perusteella.

Käsitelkaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

Sanastotyöpaja 14.12.2021 / Annan muistiinpano: Määritelmän muokkaukset: optimointi-sana tulee poistaa; sen sijaan laittaa esim. seuraavasti: "ymmärtää, tukea, arvioida, kehittää ja edistää" -> **Riina 25.2.2022:** tehty

Sanastotyöpaja 14.12.2021 / Annan muistiinpano: Määritelmän muokkaukset:

- Määritelmän tulisi sisällyttää mukaansa vielä seuraavat käyttötapaukset:
- reaktiiviset toimenpiteet (esim. simulaattori ja lennosta annettu palaute)
- koulutuksen ja oppimisen järjestämiseen liittyvä analytiikka

Terminologin kysymys työryhmälle 28.2.2022: Pyritti laajentamaan määritelmää kattamaan myös koulutustoiminnan analytiikka, kommentoitteko?

Oppimisanalytiikan suppea sanastotyöryhmä 1.11.2022: Pohdittiin sanan "kerääminen" jättämistä määritelmään. Todettiin että oppimisalustat keräävät paljon tietoa, jota kaikkea ei hyödynnetä analytiikassa. Päätettiin jättää kerääminen toistaiseksi pois, palautetaan jos isompi ryhmä kaipaa sitä.

3

koulutustoiminnan analytiikka; akateeminen analytiikka

en academic analytics

määritelmä

oppimisanalytiikka, joka kohdistuu *koulutusorganisaation* hallinnon järjestelmiin tallennettuun *oppimisdataan* ja jonka tarkoituksena on ymmärtää, tukea, arvioida, kehittää ja edistää *koulutusorganisaation* tai *koulutustoimijan koulutustoimintaa* tai varhaiskasvatukseen liittyvää toimintaa taikka koko koulutusjärjestelmää tai osaa siitä

huomautus

Koulutustoiminnan analytiikka on tarpeellista koulutusorganisaatioiden lisäksi opetuksen ja koulutuksen järjestäjille (esimerkiksi kunnat) sekä muille kasvatuksen ja koulutuksen toimijoille, kuten opetus- ja kulttuuriministeriölle ja Opetushallitukselle.

Koulutustoiminnan analytiikka liittyy tiedolla johtamiseen ja datakeskeiseen päätöksentekoon.

Suomessa koulutustoiminnan analytiikka lasketaan oppimisanalytiikan alalajiksi.

Käsiteläkäavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

Sanastotyöpaja 14.12.2021 / Annan muistiinpano:

1) Määritelmän muokkaukset

- Määritelmää on mukattava sisältämään paremmin eri koulutusasteet

- Määritelmä on toisaalta liian rajoittunut ja toisaalta liian lähellä oppimisanalytiikan määritelmää → näitä tarkasteltava rinnakkain

2) Huomautusten muokkaukset: Huomautukset-osiossa oleva huomautus opiskelijarekisteristä on turha → poistettava

3) Termin muokkaukset: On harkittava myös koulutustoiminta-termin muuttamista → pohdittava mikä on paras sana kuvata aihetta

Terminologin kysymys 28.2.2022: Kommenttoitkeko muokattua määritelmää? Millaisia esimerkkejä tästä toiminnasta voitaisiin/kannattaisi antaa?

Anna L: en osaa suoraan pukea tätä nyt ehdotukseksi, mutta tässä aihiot, joita jäin miettimään: koulutustoiminnan analytiikan erottaa (tai sen tarkentaa) muusta oppimisanalytiikasta sen, että tarkastelun taso on korkealla eli oppimista tarkastellaan koulutusorganisaation, kunnan tai vaikka koko koulutusjärjestelmän tasolla. En ole varma tuleeko tämä tarpeeksi esille määritelmästä? [--]

Tarkoituksen muotoilu ei mielestäni vastaa koulutustoiminnan analytiikan tarkoitusta.

Koulutusorganisaatioiden lisäksi koulutustoiminnan analytiikka on relevanttia koulutuksen järjestäjille (esim. kunnat) ja muille kasvatuksen ja koulutuksen toimijoille (esim. okm, oph). Koulutustoiminnan tukemisen lisäksi kyseessä voi olla esim. organisaatioiden ja koulutustoiminnan tuen tukemista (jne). Koulutustoiminnan käsite näyttää sulkevan myös varhaiskasvatuksen ulkopuolelleen.

Terminologin kysymys 7.11.2022: Muokattu määritelmäluonnosta Annan kommenttien perusteella. Onko asiallisesti oikein ja oleellista sanoa määritelmässä, että tämä kohdistuu koulutusorganisaation hallinnon järjestelmiin tallennettuun oppimisdataan? Vai voisiko esim. jättää kokonaan pois kohdan, jossa kerrotaan mihin kohdistuu? Entä tuo määritelmän "tarkoituspöoli", miten sitä muokataan eteenpäin?

Terminologin kysymys 7.11.2022: Kommenttoitkeko huomautuksia? Entä millaisia esimerkkejä tästä toiminnasta voitaisiin/kannattaisi antaa?

4

koulutusorganisaatio

sv utbildningsorganisation; utbildningsinstitution

en educational institution (1); educational establishment (1); educational institute (1)

not: < educational organisation

määritelmä

organisaatio tai hallinnollinen yksikkö, jossa annetaan opetusta (1) ja jolla on johtaja

huomautus

Esimerkkejä koulutusorganisaatioista ovat peruskoulu (1), lukio (1), ammatillinen oppilaitos, ammattikorkeakoulu, yliopisto ja vapaan sivistystyön oppilaitos.

Yksi koulutuksen järjestäjä voi organisoida toimintansa usean koulutusorganisaation kautta (esim. kunta usean peruskoulun (1) kautta).

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä koulutusorganisaatio ja oppilaitos, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen koulutusorganisaatio-käsitteestä että sen alakäsitteestä oppilaitos.

educational organisation: Termiä educational organisation ei tulisi käyttää käsitteen koulutusorganisaatio englanninkielisenä vastineena, koska englannissa termiä educational organisation käytetään monessa eri merkityksessä. Sillä voidaan viitata Suomen koulutusorganisaatiota vastaavaan käsitteeseen, mutta myös mm. koulutusjärjestelmän toimintaan ja opetus- ja koulutusalan hallintoon.

Käsitteen tunnus: c147

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionia käytetään huomattavasti harvemmin kuin organisationia

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: organisation siis selvästi ensisijainen termi

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionin kohtaloa jäätin vielä miettimään, otetaanko mukaan toissijaisena synonyymina vai jätetäänkö kokonaan pois

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: Nike selvittää vielä ja välittää tietoa Matsin kautta

OKSA-jaos 24.5.2019: Onko ok, että määritelmä on niin geneerinen, että kattaa esim. Jedi-akatemia? ☹ Pitäisikö tarkentaa, esim. "lakiin/määräykseen perustuva", "luvan saanut" tai "ilmoituksen tehnyt"?

OKSA-jaos 24.5.2019: Entä olisiko tarpeen tehdä rajaus, että opetuksen tai koulutuksen pitää olla organisaation ensisijainen tarkoitus (vs. yritys)? -> ei, tämä ei kuulosta oikealta rajaukselta

OKSA-jaos 24.5.2019: Eikö kuitenkin ole tarpeen, että sanastossa on määritelty (myös) geneerisempi koulutusorganisaatio-käsite eikä vain "luvan saanut koulutusorganisaatio" tms.?

OKSA-jaos 28.8.2020: Tehdään toisen laitoksen julkaisu nyky-määritelmää käyttäen; odotetaan mahd. keskustelua mm. TEMin hallinnonalan kanssa jatkuvan oppimisen sanastotyössä.

5

koulutustoimija (uudistermi)

sv utbildningsaktör

en legal entity for education <tietomalli>

määritelmä

oikeushenkilö, joka järjestää koulutusta (1), koulutuksia (2) tai opetusta (1)

huomautus

Käsite koulutustoimija on otettu käyttöön Opintopolku-palvelussa kokoavana yläkäsitteenä käsitteille opetuksen järjestäjä, koulutuksen järjestäjä ja vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä. Myös korkeakoulut (1) ovat tässä ajattelussa koulutustoimijoita.

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity provider. Standardin määritelmä käsitteelle: "an agent (person or organisation) that provides learning opportunities".

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutustoimija vastaa käsite varhaiskasvatustoimija.

Käsitteen tunnus: c131

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

6

koulutustoiminta

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on järjestää koulutusta (1), koulutuksia (2) tai opetusta (1)

huomautus

Koulutuksen alalla "järjestämisellä" viitataan toimintaan, jossa toimija saa koulutusta (1) aikaan pääsääntöisesti omana toimintanaan, siis esimerkiksi antamalla opetusta (1) oman henkilökuntansa työnä.

Koulutuksen järjestämisvastuussa oleva toimija voi täydentää itse järjestämäänsä koulutusta (1) hankkimalla osan koulutuksesta (1) kutakin koulutusmuotoa (1) koskevissa säädöksissä määrättyiltä ulkopuolisilta toimijoilta säädöksissä täsmennetyillä tavoilla. Esimerkiksi korkeakoulu (1) voi koulutusvastuunsa puitteissa hankkia jonkin tietyn alan opetusta (1) toiselta korkeakoululta (1).

Koulutusjärjestelmän mukaisesta koulutuksesta (1) koulutustoimintaan sisältyy opetuksen (1) ja koulutuksen (1) järjestäminen esiopetuksesta alkaen; varhaiskasvatuksen järjestäminen ja tuottaminen eivät siis kuulu koulutustoimintaan. Koulutustoimintaan sisältyy kuitenkin myös muun kuin koulutusjärjestelmän mukaisen opetuksen (1) ja koulutuksen (1) järjestäminen.

Ks. myös varhaiskasvatus, jota järjestetään ja tuotetaan niin julkisesti kuin yksityisesti.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä- ja tuottajatahoja kuvaa käsitekaavio Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

Ks. myös koulutustoimija.

Vrt. julkisen hankintatoiminnan piiriin kuuluva koulutuksen hankkiminen.

Käsitteen tunnus: c1805

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

7

oppiminen

hakusana: oppimaan oppiminen

sv lärande; inläring; ~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c118

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

8

oppija

sv inlärare <henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen>; > sökande *n* (3) <hakeutuja ja hakija>

en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen (1) tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi, oppilas, opiskelija ja hakija.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan koulutukseen (2) hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös hakeutuminen, esiopetukseen ilmoittautuminen, kouluun ilmoittautuminen, haku painotettuun opetukseen, koulutukseen hakeminen.

Käsitteen tunnus: c221

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

9

oppimisdata

määritelmä

oppijan tai opettajan toiminnan *oppimisympäristöön* tai koulutustoimijan tai varhaiskasvatustoimijan hallinnon järjestelmiin tuottama ja niihin kerätty data

huomautus

Määritelmän ilmaisulla "hallinnon järjestelmät" viitataan järjestelmiin, joilla koulutustoimijat ja varhaiskasvatustoimijat hoitavat tiedon hallintaa.

Oppimisdata syntyy oppimisympäristöissä ja hallinnon järjestelmissä, mutta sitä voidaan analysoida myös muualla.

Oppimisdata syntyy oppijan toimesta tai vuorovaikutuksesta oppimiseen liittyvissä aktiivi- tai tukitoimissa

Käsittekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

Terminologin kommentti 29.11.2021: Tässä on määritelty samassa tietueessa kaksi eri käsitettä (olettaen että data ja tieto ovat eri käsitteet eivätkä toistensa täydelliset synonyymit). Eli nämä kannattaa erottaa kahdeksi eri tietueeksi tai sitten päättää, että määritellään vain toinen näistä käsitteistä ja mainitaan toinen esim. vain määritellyn käsitteen huomautuksessa. Sekin vaikuttaa ratkaisuun, tarvitaanko muualla sanastossa viitata sekä oppimistietoon että oppimisdataan vai ainoastaan toiseen.

Sanastotyöpaja 14.12.2021 / Annan muistiinpano:

1) Määritelmän muokkaukset

- Lisätään vuorovaikutus-näkökulma esim. "Data syntyy oppijan toimesta tai vuorovaikutuksesta oppimiseen liittyvissä aktiivi- tai tukitoimissa"

2) Muita huomioita

- Harkittava vielä onko oppimisdata terminä paras tälle määritelmälle ja onko tarvetta määritellä erikseen esimerkiksi oppimistietoa

- Määritelmä valmis yllä olevalla muutoksella

Terminologin kysymys oppimisanalytiikan suppealle sanastotyöryhmälle 1.11.2022: Viime työpajassa sovitut muokkaukset tehty, vaikuttaako että tarvitaan lisää muokkauksia termiin, määritelmään tai huomautuksiin? Esimerkiksi pitäisikö 14.12.2021 pidetyssä työpajassa esiintulleesta vuorovaikutus-asiasta muotoilla jokin huomautus?

Terminologin kysymys oppimisanalytiikan suppealle sanastotyöryhmälle 7.11.2022: Pitäisikö määritelmän sanaa oppimisympäristö tarkkaan ottaen tarkentaa jotenkin, jos/kun oppimisympäristö voi olla myös vaikkapa lähimetsä? Esim. "digitaaliseen oppimisympäristöön tai oppimisympäristöön sisältyviin tietoteknisiin sovelluksiin"??? Mutta jos tuntuu, ettei tätä voi tulkita väärin, niin varmaan tuo oppimisympäristö tarkentamattakin sopii, ehkä lähimetsään ei tuoteta "dataa".

Terminologin kysymys oppimisanalytiikan suppealle sanastotyöryhmälle 7.11.2022: Mitähän olemme hakeneet viimeisellä huomautuksella "Oppimisdata syntyy oppijan toimesta tai vuorovaikutuksesta oppimiseen liittyvissä aktiivi- tai tukitoimissa"? Siitä näkyy ainakin puuttuvan opettajan toimet. Onko huomautus tarpeellinen?

10

oppimisympäristö; opiskeluympäristö

sv lärmiljö; lärandemiljö; inlärningsmiljö

en learning environment

määritelmä

fyysisen tai digitaalisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden, sosiaalisten suhteiden ja pedagogisten ratkaisujen kokonaisuus, jossa opetus(1), ohjaus, opiskelu ja *oppiminen* tapahtuvat

huomautus

– MUOKATTU HUOMAUTUS: Oppimisympäristöt voidaan karkeasti jakaa fyysisiin ja digitaalisiin oppimisympäristöihin. Usein oppimisympäristöt ovat yhdistelmiä fyysisistä ja digitaalisista oppimisympäristöistä.

– MUOKATTU HUOMAUTUS: Fyysisiä oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi oppilaitos, työpaikka tai jokin kulttuuriympäristön kohde.

– MUOKATTU HUOMAUTUS: Digitaalisia oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi erilaiset oppimisalustat ja verkkoympäristöt.

– AIEMPI OKSAn HUOMAUTUS: Oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi oppilaitos, työpaikka ja erilaiset verkkoympäristöt.

– AIEMPI OKSAn HUOMAUTUS: Säädöksissä (kuten perusopetuslaki 628/1998 ja laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) käytetään termiä opiskeluympäristö; esimerkiksi säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön.

Vrt. opetustila.

Käsittekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

Terminologin kommentti 25.2.2022: Vaikuttaa siltä, että käsite oppimisympäristö on tarpeen määritellä, siihen on viittaus oppimisanalytiikan määritelmästä ja oppimisdatan määritelmästä. Tarkistetaan, sopiiko OKSAn määritelmä vai viittaako oppimisympäristö tässä sanastossa eri käsitteeseen kuin OKSAssa.

Oppimisanalytiikan suppea sanastotyöryhmä 1.11.2022: Tässä ops-perusteista oppimisympäristöistä: "Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään.

Oppimisanalytiikan suppea sanastotyöryhmä 1.11.2022: tästä aineksia määritelmään, Riina ehdottaa muotoilua

Oppimisanalytiikan suppea sanastotyöryhmä 1.11.2022: OPS-perusteet: Digitaalisista ympäristöistä löytyi mm. tämänkaltainen: "Oppilaiden tulee voida harjoittaa taitojaan sekä perinteisissä että monimediaisissa, teknologiaa eri tavoin hyödyntävissä oppimisympäristöissä."

Oppimisanalytiikan suppea sanastoryöryhmä 1.11.2022: Ops-perusteista mutta jätetään POIS: Oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Kaikki yhteisön jäsenet vaikuttavat toiminnallaan oppimisympäristöihin. Hyvin toimivat oppimisympäristöt edistävät vuorovaikutusta, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentamista. Ne myös mahdollistavat aktiivisen yhteistyön koulun ulkopuolisten yhteisöjen tai asiantuntijoiden kanssa."

MÄÄRITELMÄ (à la POPS 2014): tilat ja paikat sekä yhteisöt ja toimintakäytännöt, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat

HUOMAUTUS (à la POPS 2014): Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään.

Terminologin kysymys 7.11.2022: Luulen, että OKSAn määritelmää laadittaessa meillä oli vertailukohtana myös POPS 2014:n kuvaus oppimisympäristöstä, sillä POPS 2014:n kuvauksessa tulevat mielestäni esille aika lailla samat elementit kuin OKSA-jaoksessa työstetyssä määritelmässä: tilat ja paikat ->fyysinen ympäristö; yhteisöt ->sosiaaliset suhteet; toimintakäytännöt -> pedagogiset ratkaisut. Lisäksi POPS 2014:n määritelmä ei mainitse psyykkisiä tekijöitä, mutta luulisi että psykologia olisi keskeistä oppimisympäristössä?

Terminologin kommentti 7.11.2022: Lisäksi POPS 2014 näyttää erottelevan käsitteet "perinteinen oppimisympäristö" ja "monimediainen, teknologiaa eri tavoin hyödyntävä oppimisympäristö", ja jää hiukan epäselväksi, onko ajateltu että kuvaus "tilat ja paikat sekä yhteisöt ja toimintakäytännöt, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat" pitää sisällään myös monimediasuuden ja teknologian hyödyntämisen (ovatko monimediasuus ja teknologian hyödyntäminen toimintakäytäntöjä).

Terminologin kysymys 7.11.2022: Mietin, voitaisiinko oppimisanalytiikassa kuitenkin lähteä OKSAn määritelmän pohjalta ja kehittää sitä eteenpäin pohtien, mitä oleellista se ei sisällä tai mitä se sisältää, vaikkei pitäisi. Lisäksi esim. POPS 2014:n kuvauksessa tärkeiltä vaikuttavia asioita voidaan sisällyttää huomautuksiin, vaikka määritelmä lähtisikin OKSAn määritelmän pohjalta.

Terminologin kysymys 7.11.2022: Viime työpajassamme 1.11. tehdyt uudet tai muokatut huomautustekstit löytyvät yltä huomautus-kohdasta. Toimisivatko ne yhdessä OKSAn määritelmän kanssa, tai muokatun OKSA-määritelmän kanssa?

11

adaptiivinen oppimateriaali

en adaptive learning material

määritelmä

oppijan tarpeisiin mukautuva oppimateriaali, jonka tarkoituksena on tukea ja ohjata oppijaa *oppimisessa* yksilöllisesti

huomautus

Adaptiivisuudella viitataan siihen, että oppimateriaali kykenee mukautumaan eri oppijoiden tarpeiden mukaan, esimerkiksi oppijan taustan, aiempien tietojen, kiinnostuksen tai tavoitteen mukaan. Adaptiivinen oppimateriaali voi tarjota eri tarpeisiin eri sisältöä sekä erilaisia *oppimisympäristöjä* tai pedagogisia ratkaisuja.

Terminologin kommentti 29.11.2021: Voisiko termi olla yksikössä (adaptiivinen oppimateriaali)?

Terminologin kommentti 29.11.2021: Mihin sanaston käsitteisiin tämä käsite liittyy ja millä tavalla? (Vai eikö se liity sanastossa toistaiseksi oleviin käsitteisiin vielä mitenkään?) Suhdetta muihin käsitteisiin olisi hyvä kuvata joko tämän käsitteen määritelmässä tai huomautuksessa tai sitten niiden liittyvien käsitteiden määritelmässä tai huomautuksissa.

Kati H., Sanastokeskus: Minusta voisi olla yksikössä; oppimateriaalista puhutaan usein monikossa, mutta en ole havainnut merkityseroa. Esim. Kielitoimiston sanakirjan mukaan *oppimateriaali* 'opetuksessa käytettävät oppi- ja työkirjat, videoelokuvat, äänitteet yms., opetusmateriaali'

Kati H., Sanastokeskus: "The term adaptive is defined as "able to change when necessary in order to deal with different situations" -- In learning context, the adaptive learning system must have ability to change its action to provide learning content and pedagogic environment/method for every student in accordance with her/his individual characteristics such as knowledge, goal, experience, interest, background -- Therefore, adaptive learning systems tailor learning material to user information available in learner model."

Kati H., Sanastokeskus: "Adaptiiviset aineistot vaativat hyvin monitasoisia oppimateriaaleja erilaisten oppijoiden tarpeisiin. Yksittäisen opettajan voimin adaptiiviset aineistot ovat aika kaukana tulevaisuudessa, mutta voimavaroja yhdistämällä ja yhdessä tekemällä saataisiin nopeammin erilaista materiaalia ja tehtäviä eri tilanteisiin."

Kati H., Sanastokeskus: "Opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaaminen eli adaptiivisuus toteutuu käyttämällä digitaalisia oppimateriaaleja verkko-oppimisympäristöissä. Muutamissa digitaalisissa oppimateriaaleissa tai oppimisympäristöissä opiskelija saa kannusteita suoraan ohjelmasta ja myös ehdotuksia vaihtoehtoisista sisällöistä. -- Adaptiivisuus vaatii vain, että yksittäisten materiaalien ja tehtävien lisäksi on useampia erilaisia tehtäviä ja materiaalitasoja tarjolla, jotta ne soveltuisivat mahdollisimman hyvin erilaisille oppijoille. Digitaalisen oppimateriaalin ja tehtäviin sisään rakennettu palaute- ja arviointijärjestelmän mahdollistaa sen, että opiskelijoille voidaan antaa tehtäviä ja lisämateriaaleja sen mukaan, miten hän on aiemmista tehtävistä suoriutunut."

Terminologin kysymys 24.10.2022: Kommentoitteko terminologin laatimia määritelmäluonnosta ja huomautusluonnosta? Miten muokataan? Mitä sanotaan adaptiivinen oppimateriaali -käsitteen yhteydestä käsitteeseen oppimisanalytiikka?

Terminologin kysymys 24.10.2022: Sopsisiko mielestänne ehdottaa suomenkieliseksi suositettavaksi termiksi "mukautuva oppimateriaali"?

12

automaattinen päätöksenteko

sv automatiserat beslutsfattande

en automated decision-making

määritelmä

toiminta, jossa tehdään henkilöä koskevia päätöksiä pelkästään automaattisen henkilötietojen käsittelyn perusteella, ilman luonnollisen henkilön merkityksellistä osallistumista

huomautus

[Oppimisanalytiikkaa](#) ja sillä tuotettua tietoa voidaan käyttää automaattisen päätöksenteon välineenä.

Käsittekaavio: [Oppimisanalytiikan alalajeja](#)

Terminologin kommentti 30.11.2021: Voidaanko tosiaan ajatella, että automaattisen päätöksenteon yläkäsite on oppimisanalytiikka (kuten CSC:n poimimassa luonnosmääritelmässä oli)? Voisin maallikkona kuvitella, että automaattista päätöksentekoa voidaan tehdä myös erillään oppimisanalytiikasta. Ahaa, IATEsta löytyy tälle näemmä myös eri määritelmä, jossa yläkäsitteenä on päätöksenteko.

Kati H., Sanastokeskus: Oppimisanalytiikka ei voi olla yläkäsitteenä. IATE:n määritelmä on hyvä.

IATE: päätöksenteko, joka perustuu pelkästään automaattiseen henkilötietojen käsittelyyn ja johon luonnollinen henkilö ei osallistu

Riinan kysymys Katille 25.2.2022: Haetko tälle määritelmän pohjaksi tietoa? Tämä on nyt CSC:ssä (tässä yhteydessä) määritelty nimenomaan oppijaa koskeviin päätöksiin liittyvänä, mutta luulisi olevan yleisempi. Katsoiko IATEsta tuon CSC:n poimiman määritelmän luotettavuutta tai lähteitä, löytyykö sellaista tietoa. Löytyykö muista luotettavista lähteistä esim. vahvistusta tai täydennystä IATEsta poimitulle määritelmälle?

Terminologin kysymys 25.2.2022: Mikä suhde käsitteellä automaattinen päätöksenteko on analytiikkaan, oppimisanalytiikkaan tai muihin sanaston käsitteisiin?

Kati H., Sanastokeskus: Pelkästään automaattisesta päätöksenteosta on kyse silloin, kun luonnollinen henkilö ei osallistu päätöksentekoon. -- Säännöstä ei voida kiertää näennäisellä ihmisosallisuudella. -- Jotta luonnollisen henkilön voidaan katsoa osallistuvan päätöksentekoon, osallistumisen tulisi olla merkityksellistä eikä vain näennäistä osallistumista. Henkilön on pystyttävä vaikuttamaan tehtävän päätöksen lopputulokseen.

Kati H., Sanastokeskus: Oppimisanalytiikka ja opiskelijatietojen käsittely yliopistoissa -artikkelissa on kattavasti automaattisen päätöksenteon suhteesta oppimisanalytiikkaan lakinäkökulmasta: <https://www.edilex.fi/artikkelit/20064.pdf>

Kati H., Sanastokeskus: "Kolmas, pisimmälle viety oppimisanalytiikan muoto on sen käyttäminen automaattisen päätöksenteon välineenä. Tällaisissa tapauksissa oppimisanalytiikan avulla ei tehdä ainoastaan havaintoja, vaan sen perusteella tehdään myös oppijaa koskevia päätöksiä ilman ihmisen myötävaikutusta."

Terminologin kysymys 24.10.2022: Kommentoitteko terminologin laatimia määritelmäluonnosta ja huomautusluonnosta? Miten muokataan?

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

academic analytics	3	educational organisation	4
adaptive learning material	11	learner	8
analytics	1	learning	7
automated decision-making	12	learning analytics	2
educational establishment (1)	4	learning environment	10
educational institute (1)	4	legal entity for education	5
educational institution (1)	4		

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

automatiserat beslutsfattande	12	lärandemiljö	10
inlärare	8	lärmiljö	10
inläring	7	sökande (3)	8
inlärningsmiljö	10	utbildningsaktör	5
lära sig	7	utbildningsinstitution	4
lärande	7	utbildningsorganisation	4

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

adaptiivinen oppimateriaali	11	koulutustoiminta	6
akateeminen analytiikka	3	opiskeluympäristö	10
analytiikka	1	oppija	8
automaattinen päätöksenteko	12	oppimaan oppiminen; ks. oppiminen.....	7
data-analytiikka	1	oppiminen	7
koulutusorganisaatio	4	oppimisanalytiikka	2
koulutustoimija	5	oppimisdata	9
koulutustoiminnan analytiikka	3	oppimisympäristö	10